

tet melegének; jelentette forrását azoknak a nemzetépítő energiáknak, melyeket a kereszténység áldásai címmel ismer az emberi civilizáció története.

Vannak filiszter lelkek, akikben megszólal a kalmárszellem okoskodása: Ugyan mirevalók voltak azok a szerzetesrendek az erdők hallgató csendjében! Azok a folyton imádkozó barátok! Mennyi fölöslegesen eltékozolt emberi élet — mondják —, mennyi ki nem használt energia!

Szegény kalmár-lelkek! Úgy ítélnék, mint pár évtizeddel ezelőtt az erdélyi székelyek. Mirevalók azok a tétlen erdőrengetegek azokon a nagy erdélyi bérceken! — mondták nekik. Mennyi fölösleges energia pihen ott tétlenül! Nem hoznak így az erdők semmi hasznót! Ki kell termelni, ki kell vágni azokat!... Kivágták... És azóta nincs eső azon a vidéken. Mert azok a csendes szemlélődésbe merült erdőrengetegek vonták a vidék felé az áldást-hozó esőt; és azok az éjféli zsolozsmára hosszú menetben induló kámzsás barátok imádkozták a népre az Isten áldását. A pálosok rendje adott a magyar katolikus Egyháznak vértanúhóst is: *Csepellényi Györgyöt*, akit 1674 május 14-én nem messze Egertől megöltek a hit-újítók; de adott főképp oly sok szigorú életű, buzgó szerzetest, hogy kiérdemelték Kapisztrán Szent János nagyszerű dicséretét: Aki eleven szenteket akar látni, menjen Nosztrára, a páloskolostorba. (Synopsis, 64. l.)

Egyforma szeretettel nevelték a pálosok a magyar trónörökösöket, a király fiait magyar királynak s nevelték a magyar népet, az égi trón örökösait az örök Istennek. Fehér csuhájuk alatt tudományos képzettség buzgó papi étellel és meleg magyar szívvel egyesült s ez éppen elég ok arra, hogy amint Franciaország büszke bencéseire és a ciszterciekre, Spanyolország a domonkosokra, Olaszország a ferenciekre, épúgy legyünk mi, katolikus magyarok, hálás szívvel büszkék a 700 évvel ezelőtt alakult egyetlen magyar eredetű szerzetesrendre, Remete Szent Pál fiaira: a pálosokra.

Kedves Katolikus Testvéreim! 700 éves jubileumot ünneplünk; s mindaz a nagyság és érdem, melyről beszéltem, ma már csak a múlté. 1776-ban szentelték fel a pálosoknak pesti templomát s 10 év múltán, 1786-ban, II. József több renddel együtt feloszlatta a pálosok házait is; az érdemes atyákat szét-szórta s azóta nincs pálos rendház Magyarországon.

Derék pálosaink nem sokáig örülhettek ennek a gyönyörű pesti istenházának; de a végzéseiben kifürkészhetetlen isteni Gondviselés mégsem engedte, hogy a renddel együtt elpusztuljon a templom is. A templom — ime — ma is áll, felszentelésének 150. évfordulóján talán még fényesebb pompában mint valaha, és jellemet csiszoló, akaratot edző, vallásos s erkölcsös nemzedéket nevelő energiák sugárzó forrása az ma is.

Dr. Nadas Zoltán:

A világ Szíve

Még nem is olyan régen előszeretettel mondogatták korunkat a gyermekek századának. Ennek a felfogásnak a megcáfolására — sajnos — elég volt egy-két évtized. Gyermekek helyett inkább ölebet fogadtak gondozásukba a kényelemszerető és önző emberek.

Sokkal találóbb lenne ezért, ha napjainkat vaskorszaknak vagy gépkorszaknak neveznénk. Mindenütt gépek dübörögnek: a kenyérgyárakban csakúgy, mint a nehéziparban; a tengeralattjárók testében éppen úgy, mint a négymotoros légierődökben. Gépesített hadseregek vonulnak a front felé és géppisztollyal meg golyószóróval védekeznek az ellenség támadásaival szemben. Tudomány, művészet és szórakozás ma már ugyanúgy nem lehet el gépek nélkül, mint ahogy nehéz volna életberendezésünk lokomotívok és elsuhanó gépkocsik híján.

Ez talán még nem is volna baj. A technika mindig megmarad eszköznek az ember kezében és egyaránt alkalmas mind a jónak, mind pedig a rossznak a szolgálatára. Autón száguldhat az orvos, hogy megmentse betegének az életét. Rohanhat azonban vele a bandita, a gangster is. Telefonon át vagy a rádió hullámain keresztül ugyanúgy lehet igazságot, hitet és megbékélést sugározni, mint ahogy lehet ferdíteni és rágalmazni.

Mindeddig nincs is egyéb jelentősége a technikának, az ú. n. gépkorszaknak, minthogy felgyorsította az életünket s ennek megfelelően a jó és a rossz rajta keresztül eddig nem sejtett arányokban ütközik meg egymással.

Sajnos, a technika uralmának ijesztő árnyékvetése is van. Tömegeket szuggerál és vezet félre. Millióknak és millióknak beszéli be azt a meggyőződést, hogy az anyagon túl és a technikai megoldásokon kívül semmi egyebet ne keressen az ember, mert az mind üres elképzelés, álomkép. Ennek az embertípusnak, tehát a mai embernek a kultúráját éppen ezért az ókori költők és a népmondák nyelvén vaskorszaknak kellene neveznünk, amely szomorú dekadenciáját, tragikus letörését jelenti annak a történelmi folyamatnak, amely elindult az arany, majd az ezüst, később pedig a réz szimbóluma alatt.

A vaskorszak tehát a gépkorszak fogalmára épül fel, de annál többet és sötétebbet fejez ki. Nemcsak a gép jelentőségét állapítja meg, hanem úgyszólván mindenhová gépet állít és mindent gépiessé tesz. Nemcsak a fizetéseket és a munkaköröket mechanizálja, hanem bebeszéli önmagának, hogy az élet egyetemessége, a világmindenség beláthatatlan folyamata mind gépies. Olyan világképet alkot önmagának, amely szerint a nagy mindenség mozgatása egy rejtett gépházból történik, ahol megállás

nélkül, érzés és gondolkodás nélkül, öntudatlanul és kényszerűen dübörög a «Világ-motor»!

A vaskorszak embere a világ mechanikáját szemléli az állatvilág élethalál harcában és az emberi történelemben csakúgy, mint a fizika és kémia jelenségeiben. Mindenütt szükség-szerűséget lát s éppen ezért a felmerült kérdéseket vagy liberális módon hagyja a maguk útján futni, vagy pedig egyetlen megoldást tud: ellentétes erőt állítani szembe. — Pedig a világmindenséget nem a «Világ-motor», hanem egy Világ-Szív mozgatja: az Isten Szíve, az Úr Jézus Szíve!

Nem lehet ott merő gépezet, hanem szív és érzés kell, ahol az élet örökké megújuló sarkadása az anyaság kapcsolatába van állítva! A gép kikölti a tojásokat, de a kis csirkéket felnevelni már nem tudja. Nem kotyog nekik szeretettel, amikor a kifutón szemet talált a számukra s nem hívja szárnyai alá ijedt vijjogással, ha lecsapni készül rájuk az ölyv vagy a héja. A mechanikus világban nem lehet édesanyai önfeláldozás, nem lehet önmagát szét-szóró altruizmus, nem lehet az a csodálatos érzés, amely a meghozott áldozatokban találja legmélyebb boldogságát. A gép megáll, ha az üzemanyag elfogy. Az emberi szív azonban visszatekint egész életére s ha csillogó szemekben, derék, jóságos életekben megjelenítve látja meghozott áldozatát, akkor nyugodt és boldog az utolsó dobbanása.

Érdekes, hogy ma már a legexaktabb tudományok sem ismernek kizárólagos mechanizmust. Az ingalengés, a szabadesés törvénye csakúgy, mint a kémiának ezer meg ezer megállapítása mind csak valószerűséggel szólnak. Szinte arra utalnak, hogy — ha nem is a Legfőbb Hatalom szeszélye — de mindenesetre szabadakarátú elhatározása tartja érvényben őket.

Mindez az Úr Jézus Isteni Szívére utal, amelyről Szent Pál azt mondotta, hogy az Ő szeretetének nagysága és mélysége felülmúl minden bölcseséget és minden tudományt. Valóban itt van a mi korunk magyarázata. Anélkül, hogy a szilárd és biztos megállapítások pilléreit fel akarnók dönteni, ki kell jelenteni, hogy bennünket, emberi életünket, kultúránkat nem a tudás, nem a bölcsesség, hanem a szeretet tudja csak megmenteni! Igen, a szeretetnek szüksége van kifejező gondolatokra s a szeretet ezeket a gondolatokat meg is tudta mindig tölteni élettartalommal. Olyanformán, miként a fény ősenergiája a transzparensen keresztül mint forma, mint gondolat villan bele az éjszakába. Mindazáltal az emberi gondolkodás hasonló szerepet játszik, mint a földgömb elméleti hálózata és parcellázása a délkörök segítségével. Tájékozódni lehet általuk, azonban a világot megismerni csakis megéléssel, tapasztalattal s főként nagy szeretettel lehet.

A vergődő, az inficiált, az önmagát kereső

Jézus Szíve.

világ csak úgy tud egészséget és nyugalmat találni, ha nem zárja el magát az Úr Jézus Szívének a vérkeringéséből, ha működését nem a hajtószijaktól, hanem az Isten Szívének a dobogásától reméli és várja.

Június havában, a Szent Szív hónapjában kapcsolódjunk bensőséges-mélyen Krisztus kegyelmi vérkeringésébe, az Ő Szíve dobbanása mozgassa szent vércsoösségünk által a mi szívünket is s akkor érezni fogjuk azt a meleg érzést, azt az erőt, azt a békét, amelyet a világ mechanizmusa soha, egyedül csak Krisztus jósága adhat.

Bodrogy Szabolcs:

Remete-őseink nyomait kerestem ...

**Szent Jeromos remete-barlangjában:
Spalatóban**

Zágrábban este ültem a spalatói gyorsra. Fekete, borús éjszakában rohant a vonat; nem láttunk se tájat, se falvakat. Egyszer aztán mégis felszakadtak a felhők és előkandikált a Hold. A vonat egy helyen néhány percre megállt. Kimentem.

Es ekkor megütött valami különös új illat: a tiszta hegyi levegő illata, amely tele volt a